

ماده پانزدهم: مدت نظارت و ختم آن..... ۵

فصل سوم

حقوق اشخاص تحت نظارت

ماده شانزدهم: حق دسترسی به خدمات صحی..... ۶

ماده هفدهم: اعاشه..... ۶

ماده هجدهم: اباته..... ۶

ماده نوزدهم: مناسک دینی و مذهبی..... ۷

ماده بیستم: منع شکنجه و تأمین حقوق..... ۷

فصل چهارم

احکام نهائی

ماده بیست و یکم: منع آوردن غذا..... ۸

ماده بیست و دوم: منع استعمال دخانیات..... ۸

ماده بیست و سوم: گزارش اعتصاب..... ۸

ماده بیست و چهارم: بازدید از نظارت خانه..... ۸

ماده بیست و پنجم: رهائی زنان از نظارت خانه..... ۸

ماده بیست و ششم: فوت شخص تحت نظارت..... ۹

ماده بیست و هفتم: وضع طرز العمل ها..... ۹

ماده بیست و هشتم: انفاذ..... ۹

مقررۀ تنظيم امور نظارت خانه ها

فصل اول

احكام عمومي

مبني

مادۀ اول:

اين مقررۀ در روشني احكام مندرج جزء (۲۷) مادۀ چهارم قانون اجراءات جزائي، مادۀ بيست و پنجم قانون پوليس، مادۀ نوزدهم قانون اجراءات جزائي عسكري و فقرۀ (۱) مادۀ دوم قانون مراكز اصلاح و تربيت اطفال، وضع گرديده است.

اهداف

مادۀ دوم:

اهداف اين مقررۀ عبارت اند از:

- ۱- تنظيم طرز نگهداري مظنونين در نظارت خانه ها.
- ۲- تعيين مكلفيت هاي ادارات نظارت خانه ها.
- ۳- تأمين ارزش هاي ديني، فرهنگي و اخلاقي و رعايت حقوق بشري و مصئونيت مظنونين تحت نظارت.
- ۴- تقويت شفافيت بيشتري در امور مربوط به نظارت خانه ها.

اصطلاحات

مادۀ سوم:

اصطلاحات آتي در اين مقررۀ مفاهيم ذيل را افاده مي نمايد:

- ۱- نظارت خانه: محل سلب آزادي است كه در مرحله كشف جرم به منظور نگهداري مؤقت مظنونين از طرف دولت، اختصاص يافته باشد.
- ۲- مظنون: شخصي است كه به اساس سوء ظن به نسبت ارتكاب جرم تحت اشتباه قرار گرفته يا اينكه قبل از نسبت دادن اتهام به وي در مورد او تدابير احتياطي اتخاذ شده باشد.

۳- شخص تحت نظارت: شخصی است که در مدت نظارت، در یکی از نظارت خانه های دولت اعم از نظارت خانه های وزارت های امور داخله و دفاع ملی و ریاست عمومی امنیت ملی و مرکز اصلاح و تربیت اطفال، تحت نظارت قرار می گیرد.

ساحه تطبیق

ماده چهارم:

احکام این مقرر در نظارت خانه های وزارت امور داخله، وزارت دفاع ملی، ریاست عمومی امنیت ملی و مراکز اصلاح و تربیت اطفال وزارت عدلیه، تطبیق می گردد.

نگهداری مظنونین

ماده پنجم:

- (۱) مظنونین در میعاد نظارت صرف در نظارت خانه، نگهداری می گردد.
- (۲) هیچ مقام و مؤلف کشف جرم نمی تواند، مظنون را در دفتر، اداره، جزو تام و یا سایر محلات تحت نظارت قرار دهد. در صورت تخلف، مرتکب غرض تعقیب عدلی به مرجع ذیصلاح معرفی می گردد.
- (۳) مسئول نظارت خانه مکلف است، جهت نگهداری شخص مظنون که حیات وی بنا بر دلایل مؤجه در معرض خطر قرار داشته باشد، تدابیر حفاظتی را در داخل نظارت خانه اتخاذ نماید.
- (۴) مظنونین مصاب به امراض ساری، روانی و معتادین مواد مخدر از سایر مظنونین، جدا نگهداری می شوند.

طرز نگهداری اشخاص تحت نظارت

ماده ششم:

- (۱) زنان و مردان تحت نظارت در نظارت خانه های جداگانه، نگهداری می شوند.
- (۲) زنان تحت نظارت توسط مؤظفین زن و مردان تحت نظارت توسط مؤظفین مرد، نگهداری می شوند.
- (۳) داخل شدن مؤظفین مرد به نظارت خانه زنان، جواز ندارد. حالات خاص (وقوع حادثه) از این حکم مستثنی است.
- (۴) مظنونی که سن (۱۸) سالگی را تکمیل نکرده باشد، نگهداری وی در نظارت خانه های که مظنونین بزرگ سال تحت نظارت قرار می گیرند، جواز ندارد.
- (۵) مظنونینی که سن (۱۸) سالگی را تکمیل نکرده باشند در نظارت خانه های مراکز اصلاح و تربیت اطفال تحت نظارت قرار می گیرند.

(۶) در ولایاتی که نظارت خانه اناثیه ایجاد نشده باشد، مظنونین اناثیه در توقیف خانه اناثیه جدا از زنان تحت توقیف نگهداری می گردند.

(۷) اشخاصی که سن (۱۸) سالگی را تکمیل و سن (۲۰) سالگی را تکمیل نکرده باشند در نظارت خانه، جدا سایر مظنونین نگهداری می شوند.

فصل دوم

وظایف و مسئولیت ها

تسلیمی مظنون

ماده هفتم:

مسئول نظارت خانه مکلف است، مظنون را براساس سند رسمی مرجع ذیصلاح، تسلیم و به یکی از اقارب وی از موضوع اطلاع داده، موضوع و شماره تلفون را در کتاب مخصوص ثبت می نماید.

تلاشی و اطمینان از وضع صحی مظنون

ماده هشتم:

- (۱) مسئول نظارت خانه بعد از تلاشی بدنی و اطمینان از وضعیت صحی مظنون، وی را تسلیم می شود.
- (۲) مظنون حین ورود، خروج و بازگشت مجدد در نظارت خانه توسط مؤظف صحی معاینه و نتایج معاینات در فورم صحیح درج و مؤظف صحی آنرا امضا می نماید.
- (۳) هر گاه در وجود مظنون جراحات، شکستگی یا علایم شکنجه مشاهده گردد، اداره نظارت خانه بعد از ابراز نظر طب عدلی یا مرجع ذیصلاح طبی، وی را تسلیم می شود.
- (۴) مسئول نظارت خانه حین تلاشی بدنی اسناد، پول و اشیای متعلق به مظنون را با در نظر داشت مشخصات آن فهرست و در کتاب مربوط ثبت می نماید، اشیای اضافی و مبلغ بیش از ده هزار افغانی به موافقه وی به اقاربش سپرده می شود، مشروط براینکه در ارتکاب جرم استفاده نشده یا به نحو دیگری مرتبط به جرم نباشد، در صورت عدم موجودیت اقارب، اشیای متعلق به مظنون در محل مصئون نگهداری شده، رسید پول و اشیای ثبت شده به مظنون سپرده می شود.
- (۵) هرگاه مظنون حین تسلیمی مبلغ بیش از ده هزار افغانی را با خود داشته باشد و به سپردن آن به اقاربش موافقه ننماید، به حساب مظنون در بانک تحویل و آویز آن به وی سپرده شده و نقل آن ضم اوراق دوسیه می شود.
- (۶) مظنون می تواند از پول مندرج فقره (۵) این ماده جهت رفع نیازمندی های خویش، استفاده نماید.

ملاقات مظنون با وکیل مدافع و اقارب

ماده نهم:

(۱) مسئول نظارت خانه ها مکلف اند زمینه ملاقات مظنون را با وکیل مدافع و مساعد حقوقی وی با رعایت حق محرمیت آن بدون سمع و ثبت و خواندن نوشته های آنها و نیز ملاقات مظنون را با اقارب وی در ایام نظارت، فراهم نموده و محل مناسب را به این مظنون تخصیص دهند.

(۲) مسئولین نظارت خانه ها زمینه ملاقات با مظنونین را مطابق طرز العمل مربوط تنظیم می نماید.

ثبت اسناد

ماده دهم:

مسئول نظارت خانه مکلف است، حین تسلیمی مظنون، شهرت مکمل، آدرس و عکس وی را در فورم مخصوص درج و نشان انگشت وی را اخذ (بایومتریک) نماید و دلایل تحت نظارت قرار گرفتن، مرجع گرفتاری و تاریخ تسلیمی وی را با ذکر روز و ساعت در کتاب مخصوص ثبت و مشخصات مظنون را درج سیستم مدیریت قضایا نماید.

محدودیت

ماده یازدهم:

(۱) مسئولین نظارت خانه ها می توانند در صورت اقدام مظنون به آشوب یا اذیت سایر مظنونین، حسب احوال، الی رفع خطر یکی از تدابیر ذیل را اتخاذ نمایند:

۱- نگهداری در اتاق جداگانه.

۲- استعمال ولچک.

۳- در صورت وخیم بودن آشوب، انتقال مؤقت به نظارت خانه دیگر.

(۲) اداره نظارت خانه مکلف است، در صورت تعمیم تدابیر مندرج فقره (۱) این ماده، موضوع را به اسرع وقت به خرنوالی اطلاع دهد.

اعمار نظارت خانه ها

ماده دوازدهم:

وزارت امور داخله مکلف است، نظارت خانه ها را با نظر داشت احکام این مقررہ طور معیاری اعمار و نظارت خانه های موجود را باز سازی نماید.

ایجاد کتابخانه

ماده سیزدهم:

وزارت امور داخله مکلف است، کتابخانه ها را در داخل نظارت خانه ها ایجاد و زمینه مطالعه را برای اشخاص مظنون فراهم نماید.

ایجاد کودکستان

ماده چهاردهم:

وزارت امور داخله و ریاست عمومی امنیت ملی مکلف اند، غرض نگهداری اطفال زنان تحت نظارت به همکاری وزارت کار امور اجتماعی، شهداء و معلولین کودکستان را در داخل نظارت خانه ایجاد نمایند.

مدت نظارت و ختم آن

ماده پانزدهم:

(۱) مرجع کشف مکلف است، حداکثر در خلال مدت (۷۲) ساعت محضر اجراءت را با اوراق، اسناد و دلایل جمع آوری شده رسماً به خرنوالی ارائه نموده و مظنون را غرض تحقیق خرنوالی مربوط بسپارد.

(۲) مسئولین نظارت خانه نمی توانند، مظنون را بیش از (۷۲) ساعت در نظارت خانه نگهداری نمایند.

(۳) هرگاه مرجع کشف حکم مندرج فقره (۱) این ماده را رعایت نکند، مسئولین نظارت خانه مکلف اند، در ختم مدت نظارت، مظنون را بعد از اخذ هدایت خرنوالی به اداره توقیف خانه با اسناد مربوط تسلیم نمایند.

(۴) خرنوال ابتدائیه نیز مکلف است، در ختم ایام نظارت که غرض اكمال فعالیت های کشفی مطابق احکام قانون تعیین شده، مظنون را رسماً به توقیف خانه تسلیم نماید.

فصل سوم

حقوق اشخاص تحت نظارت

حق دسترسی به خدمات صحی

ماده شانزدهم:

(۱) وزارت صحت عامه مکلف است، مراکز صحی را در داخل نظارت خانه ها به همکاری وزارت امور داخله ایجاد نمایند.

(۲) هرگاه تداوی و معالجه مظنون در مرکز صحی داخل نظارت خانه ناممکن باشد، امر نظارت خانه می تواند به اساس پیشنهاد داکتر مؤظف به موافقه څارنوالی، مریض را به شفاخانه خارج از نظارت خانه انتقال دهد.

(۳) هرگاه مریضی مظنون وخیم باشد، اداره نظارت خانه مکلف است، وی را به مرکز صحی انتقال واز وی مراقبت نموده و څارنوالی مربوط را اطلاع دهد.

اعاشه

ماده هفدهم:

(۱) اعاشه مظنونین در نظارت خانه از طرف اداره نظارت خانه، مطابق نورم منظور شده برای اشخاص تحت نظارت، تهیه می گردد.

(۲) کمیت و کیفیت غذای مظنونین، توسط مؤظف صحی مربوط معاینه می شود.

(۳) غذای زنان حامله، مریض و دارای طفل شیرخوار در نظارت خانه، مطابق نورمی که برای آنها تعیین شده، تهیه و توزیع می گردد.

ایاتیه

ماده هجدهم:

(۱) اتاق های رهاپشی اشخاص تحت نظارت حتی الامکان دارای شرایط ذیل می باشد:

۱- اختصاص مساحت دو متر مربع برای هر مظنون بدون چپرکت.

۲- داشتن کلکین ها بشکل که روشی و هوا به مقدار کافی داخل آن شده بتواند.

۳- داشتن چراغ ها غرض تنویر اتاق، دهلیز و صحن نظارت خانه.

۴- داشتن و سایل تسخین و جلوگیری از شدت گرما با نظر داشت شرایط و امکانات در فصول سال طبق نورم های معین.

۵- چپرکت، روجاهی، کمپل، توشک، بالشت و ظروف مورد ضرورت.

۶- سایر وسایلی که برای حفظ الصحه ضروری می باشد.

(۲) اشخاص تحت نظارت در تنظیف اتاق ها و تشناب های مربوط طوری نوبتی همکاری می نمایند. اداره نظارت خانه مکلف است اسباب و لوازم مورد ضرورت را به دسترس شان قرار دهد. اشخاص مریض، معلول، زنان حامله و مادران دارای طفل شیرخوار ازین حکم مستثنی اند.

(۳) تنظیف آشپزخانه و صحن نظارت خانه توسط اشخاص تحت نظارت که ایجاد کنترل شدید را نمی نمایند به ترتیبی که از طرف اداره نظارت خانه بشکل دورانی توظیف می گردند، صورت می گیرد.

(۴) اتاق های اشخاص تحت نظارت به منظور رعایت حفظ الصحه از طرف مؤظفین صحن معاینه و در صورت ضرورت مرتباً سم پاشی می شود.

(۵) اداره نظارت خانه به منظور تأمین نظافت اشخاص تحت نظارت، پروگرام منظم را جهت استحمام، اصلاح موها و لباس شوئی آنها فراهم می نماید.

مناسک دینی و مذهبی

ماده نهم:

(۱) اداره نظارت خانه جهت ادای مناسک دینی و مذهبی اشخاص تحت نظارت، محل مناسب را تخصیص می دهد.

(۲) هیچ شخص حق ندارد، مانع اجرای مراسم دینی و مذهبی اشخاص تحت نظارت گردد.

منع شکنجه و تأمین حقوق

ماده بیستم:

(۱) مسئولین نظارت خانه ها مکلف اند، حقوق مظنونین را تأمین و کرامت انشانی آنها را مطابق شریعت اسلامی، احکام قانون و کنوانسیون علیه شکنجه یا رفتار غیر انسانی اهانت آمیز مصوب ملل غیر متحد و پروتوکول های منضمه کنوانسیون های ژینوا احترام و رعایت نمایند.

(۲) هیچ شخص نمی تواند، مظنون تحت نظارت را شکنجه، اذیت، توهین، تخویف یا تحقیر نماید، متخلف مطابق عدلی قرار می گیرد.

(۳) تراشیدن اجباری موی سر مظنون در نظارتخانه جواز ندارد.

(۴) مسئولین نظارت خانه مکلف اند در صورت عدم رعایت احکام مندرج فقره های (۱ و ۲) این ماده موضوع را به خائنوالی یا محکمه گزارش دهند.

فصل چهارم

احکام نهائی

منع آوردن غذا

ماده بیست و یکم:

آوردن مواد غذایی به داخل نظارت خانه، ممنوع است.

منع استعمال دخانیات

ماده بیست و دوم:

استعمال هر نوع دخانیات در نظارت خانه، ممنوع است.

گزارش اعتصاب

ماده بیست و سوم:

هرگاه مظنون در نظارت خانه با استفاده از حقوق مدنی با بستن دهان، نخوردن غذا یا سایر اعمال که به صحت و سلامت وی صدمه می رساند به اعتصاب مبادرت ورزد، اداره نظارت خانه موضوع را طور عاجل به مرجع ذیصلاح گزارش می دهد.

بازدید از نظارت خانه ها

ماده بیست و چهارم:

(۱) رئیس کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، هیئت نهاد های حقوق بشری بین المللی و نهاد های ناظر بر رعایت حقوق بشر دوستانه می توانند با اطلاع قبلی از نظارت خانه باز دید نمایند.

(۲) گزارشگران و مسئولین سایر نهاد های حقوق بشری می توانند به اجازه مسئولین نظارت خانه ها از اشخاص تحت نظارت بازدید نمایند.

(۳) افشای هویت شخص تحت نظارت بدون موافقه وی مجاز نمی باشد.

رهائی زنان از نظارت خانه

ماده بیست و پنجم:

زنائی که از نظارت خانه رها می گردند الی پیدا شدن محرم شرعی شان به وزارت امور زنان سپرده می شوند.

فوت شخص تحت نظارت

ماده بیست و ششم:

(۱) هرگاه مظنون یا شخص تحت نظارت فوت نماید، جسد وی بعد از معاینه طب عدلی و تثبیت علت فوت به اقاربش تسلیم داده می شود.

(۲) در صورت پیدا نشدن اقارب میت و یا امتناع از تسلیمی میت، اداره نظارت خانه به همکاری شاروالی مربوط میت را تکفین و بعد از ادای نماز جنازه دفن و معلومات محل دفن را در دفتر مربوط ثبت می نماید.

وضع طرز العمل ها

ماده بیست و هفتم:

وزارت های امور داخله، دفاع ملی و عدلیه و ریاست عمومی امنیت ملی، می توانند به منظور تطبیق بهتر احکام این مقرر، طرز العمل ها را وضع نمایند.

انفاذ

ماده بیست و هشتم:

این مقرر (۳۰) روز بعد از نشر در جریده رسمی نافذ می گردد.